

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 13Csp/45/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7921202151
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Franková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2023:7921202151.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov, sudkyňa JUDr. Eva Franková v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, XXX XX D., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast.: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42185190, v konaní o zaplatenie 650,- Eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni z titulu primeraného finančného zadosťučinenia sumu 100,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.
- III. Žalobkyni súd priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 650,- Eur s prísl. z titulu primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania na tom skutkovom základe, že ako spotrebiteľka sa v minulosti úspešne domáhala ochrany svojich práv v konaniach vedených na Okresnom súde Trebišov voči žalovanému pod sp. zn. 17Csp/24/2017 a sp. zn. 2Csr/3/2017, v ktorých bolo právoplatne rozhodnuté, že žalovaný porušoval jej práva spotrebiteľky v zmluvných vzťahoch, v ktorých vystupovala, a to konkrétne v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 901301627 a Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 901301806, ktoré z dôvodu chýbajúcich obligatórnych náležitostí boli postihnuté sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, resp. absolútnou neplatnosťou pre nedodržanie ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Poukázala tým na právo vyplývajúce z ust. § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a domáhala sa primeraného finančného zadosťučinenia od toho, kto za toto porušenie zodpovedá a tým porušiteľom je žalovaný. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práv alebo povinností ustanovených týmto zákonom a osobitným predpisom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitným predpisom zodpovedá. Z rozhodnutia vyplýva, že citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. V rozhodnutí sa konštatuje, že jediným predpokladom, ktorý citovaný zákon vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitným predpisom a po úspešnom uplatnení porušeného práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (viď rozhodnutie NS

SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje). Zároveň zdôraznila, že zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pri určení rozsahu finančného zadosťučinenia sa neurčujú žiadne kritéria, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť, jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Preto je na úvahe súdu, aby výšku určil sám. Poukázala na Zmluvu o úvere č. 901301627 zo dňa 25.04.2013, na základe ktorej získala úver vo výške 350,- Eur, v ktorej úroky a poplatky boli stanovené na 322,- Eur, teda spolu mala vrátiť 672,- Eur ako aj na Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 901301806 zo dňa 06.09.2013, na základe ktorej získala úver vo výške 1.700,- Eur, kde úroky a poplatky by predstavovali 1.348,- Eur. Obe zmluvy považovala za bezúročné a bez poplatkov, preto sa obrátila na súd a v konaní pred súdom bolo rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 17Csp/24/2017-162 zo dňa 28.03.2019 rozhodnuté, že Zmluva o úvere č. 901301627 zo dňa 25.04.2013 je bezúročná a bezpoplatková. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.06.2019 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/397/2019-247 zo dňa 21.01.2020, ktorým bolo odvolanie žalovaného odmietnuté. V tomto konaní bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu práv žalobkyne na ochranu spotrebiteľa, ktorého integračnou súčasťou je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami, právo na pravdivé a úplné informácie o zmluvnom vzťahu, právo na konanie s odbornou starostlivosťou zo zmluvy veriteľa garantovaných ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, z.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V ďalšom konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 2Csr/3/2017 sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, č.k. SRSAspA06321/15 zo dňa 17.02.2017 pre jeho nezákonnosť. V tomto konaní bolo rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 2Csr/3/2017-202 zo dňa 29.03.2019 tak, že žalobkyňa bola v konaní úspešná. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 02.09.2020 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5CoSR 2/2019-299 zo dňa 23.07.2020. Nárok uplatňovaný v tomto konaní teda odôvodňovala vyššie uvedenými skutočnosťami vychádzajúc z toho, že jej ako spotrebiteľke vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, lebo v minulosti sa v iných konaniach úspešne uplatnila porušenie svojich práv žalovaným, preto má za to, že sú u nej splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Uplatnila si z tohto titulu sumu 650,- Eur, ktorú považovala vzhľadom na okolnosti prípadu za primeranú.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Vo vyjadrení k žalobe zo dňa 16.07.2021 sa bráni tým, že ustanovenie § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia. Žalovaný zdôraznil, že žalobkyňa nijakým relevantným spôsobom neodôvodnila vznesený nárok na finančné zadosťučinenie, preto žalovaný má za to, že žalobkyňa finančné zadosťučinenie neprislúcha. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyňa nevznikla. Za spornú považoval žalovaný výšku požadovaného finančného zadosťučinenia lebo žalobkyňa ju nijako neodôvodnila. Žalovaný sa bránil aj tým, že ust. § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. je zákonným ustanovením s relatívnou vádnou hypotézou. Za predpoklady priznania finančného zadosťučinenia považuje: porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi, úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinností, primeranosť zadosťučinenia, zodpovedná osoba. Všetky vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť splnené kumulatívne, t.j. nepostačuje naplnením len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Vádnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Účelom predmetného

ustanovenia má byť zamedzenie zneužívania silnejšieho spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa nijakým spôsobom nenúti vstúpiť do záväzkovo právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Žalovaný zdôraznil, že skutočnosť, že spotrebiteľ neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa.

3. Argumentoval ďalej aj tým, že primerané finančné zadosťučinenie nesleduje reparačnú funkciu tak ako je to v prípade náhrady škody, má nesporne sankčnú funkciu ale aj preventívnu. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu t.j. aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne, v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, týmto postupom v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok. V danom prípade bolo žalobkyni priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Pokiaľ by súd priznal žalobkyni aj finančné zadosťučinenie, nebude možné ho považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o niekoľko násobné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia.

4. Žalovaný pripustil, že určenie konkrétnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritéria stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. V tejto súvislosti poukázal na niekoľko rozhodnutí a to rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. IOdon 45/97 zo dňa 25.03.1998, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Odo 652/2001 zo dňa 18.09.2022.

5. Súd prvej inštancie o nároku žalobkyne rozhodol prvýkrát rozsudkom sp. zn. 13Csp/45/2021-123 zo dňa 13.10.2021, ktorým žalobe vyhovel v celom rozsahu. Po podaní odvolania žalovaným bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoCsp 11/2022-172 zo dňa 09.02.2023. Dôvody, pre ktoré súd žalobe vyhovel odvolací súd považoval za nepresvedčivé, keďže posúdenie takéhoto nároku spočíva na voľnej úvahe súdu. Výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti, lebo inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odrádzajúceho prostriedku ochrany. Odvolací súd konštatoval, že pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné zohľadniť rôzne kritéria, a to intenzitu, časové trvanie závadového konania, satisfakčnú a sankčnú funkciu, správanie spotrebiteľa (napr. či nedošlo k porušeniu povinností na jeho strane, ktoré bolo dôvodom na uplatnenie práva na Rozhodcovskom súde) a podobne (napr. či konanie žalovaného a následne domáhanie sa vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru prípadne zrušenia rozhodcovského rozsudku súdnou cestou viedlo u žalobkyne vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v súkromnom a spoločenskom živote, t.j. k vzniku nepríjemnej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, k odkázanosti na iných alebo k psychickej záťaži a pod.), a tiež nie je vylúčené, že sa môže rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľke hrozila.

6. Na zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu reagovala žalobkyňa podaním zo dňa 10.05.2023, v ktorom udáva, že zákonné citované ustanovenie § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. neupravuje žiadne osobitné kvalifikačné predpoklady pre posúdenie primeranosti finančného zadosťučinenia, táto kompetencia pripadá súdu. Kritéria však vyplynuli z rozhodovacej praxe medzi ktoré možno zaradiť napr.:

- rozsah v akom dodávateľ porušil svoje povinnosti, použitie neprijateľných podmienok a nekalých obchodných praktík (v prejednávanej veci napr. absolútna ignorácia obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo strany spotrebiteľa, podsúvanie neprijateľných podmienok v podobe rozhodcovskej doložky v rozpore so zákonom, iniciovanie rozhodcovského konania v rozpore so zákonom a pod.),
- výška majetkového plnenia, ktorú sa dodávateľ snažil získať na úkor spotrebiteľa,

- doba trvania protiprávneho stavu (od samotného uzatvorenia zmluvy v r. 2013 až doposiaľ kedy uplatnením nároku na primerané finančné zadosťučinenie dochádza k dovŕšeniu ochrany práv spotrebiteľa ubehlo 10 rokov),
- nevyhnutnosť domáhania sa práv v súdnom konaní a tým spôsobený zásah do súkromného života spotrebiteľa (spôsobený aj tým, že veriteľ nebol ochotný vec urovnať mimosúdne, svoje pochybenia si nepriznáva dokonca ani vo fáze právoplatného rozhodnutia súdu o porušení práv spotrebiteľa),
- miera úspešnosti v súdnom konaní (pri prejednávanej príhode 100 %).

6.1. V súvislosti s priznanými výškami primeraného finančného zadosťučinenia poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 104/2017, 7Co 23/2017, 19Co 30/2018, 21Co 30/2008, v ktorých niektoré sudy priznávajú výšku finančného zadosťučinenia zhodnú s výškou bezdôvodného obohatenia alebo s výškou sumy, ktorú sa snažil veriteľ vymôcť od spotrebiteľa napr. nulitným rozhodcovským rozsudkom alebo neprijateľnou a neplatnou dohodou o zrážkach zo mzdy. V tomto podaní navrhol doplniť dokazovanie výsluchom žalobkyne k okolnostiam zmluvného vzťahu, porušenia jej práv a povinností žalovaného, nutnosti domáhať sa ochrany porušených práv na súde, základom tohto porušenia do jej ekonomickej stability a súkromného života, otázky psychickej ujmy a ohrozenia majetkových pomerov ako aj hrozby exekučného konania na podklade nulitného právneho aktu (rozhodcovského rozsudku). Od tohto dôkazu následne upustil, pretože súd dôkaz výsluchom žalobkyne nevykonával.

6.2. Poukázala aj na ďalšiu skutočnosť, ktorú je potrebné pri rozhodovaní zobrať do úvahy, a to realitu znehodnocovania peňazí, na ktorú je potrebné prihliadať o to viac, že v prejednávanej príhode ide o nárok, ktorý nie je úročený. Od roku právoplatnosti rozhodnutí (2019 a 2020), v ktorom súd konštatoval porušenie spotrebiteľovho práva, t.j. od roku 2020 doposiaľ, t.j. r. 2023 predstavuje takéto znehodnotenie mieru 17,90 % (súčasť inflácie za r. 2020 vo výške 1,90 %, za r. 2021 vo výške 3,20 %, za r. 2022 vo výške 12,80 %), z čoho vyplýva, že suma finančného zadosťučinenia vo výške 650,- Eur má ku dnešnému dňu o 17,90 % menšiu hodnotu než by ju mala v r. 2020, kedy došlo k právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola spotrebiteľovi poskytnutá ochrana jeho práv. Na základe uvedeného je možné dospieť k záveru, že v prípade priznania finančného zadosťučinenia vo výške 650,- Eur má dnes suma, vzhľadom na danú infláciu, menšiu hodnotu prakticky o 116,35 Eur, než ju mala v čase rozhodovania, ktoré predchádzalo konaniu o priznaní finančného zadosťučinenia. V súčasnosti priznaná suma 650,- Eur sa rovná iba sume 533,65 Eur. Žalobkyňa považuje sumu priznanú súdom prvej inštancie v prvom rozhodnutí vo výške 650,- Eur za sumu, ktorá spĺňa kritéria primeranosti v zmysle § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. a je dôvodná čo do základu a aj výšky.

7. Žalovaný sa k zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu a argumentom v nich uvedených nevyjadril.

8. Žalobkyňa podaním zo dňa 24.07.2023 upriamila pozornosť súdu na jeden z najnovších judikátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R48/2022, ktorý bol prijatý v súvislosti s primeranosťou finančného zadosťučinenia spotrebiteľa. Ide o uznesenie NS SR zo dňa 30.06.2022 sp. zn. 7Cdo 92/2021. Z tohto rozhodnutia nesporne vyplýva, že vznik a preukazovanie ujmy by bolo nereálne a nie je vyžadované zákonom, preto nie je ani možné od spotrebiteľa vyžadovať preukazovanie ujmy. Existencia a rozsah prípadnej ujmy pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie a jeho výška preto nie je relevantná.

9. Súd nariadil pojednávanie v tejto veci na 16.08.2023, na ktoré predvolal strany sporu. Právni zástupcovia strán sporu svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili a súhlasili s tým, aby súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti. Od výsluchu žalobkyne na pojednávaní jej právny zástupca upustil poukazujúc na ostatné rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo 92/2021 preto súd tento dôkaz nevykonával. Prítomnosť strán sporu na pojednávaní je ich právo, ktoré v danom prípade využité nebolo, a preto súd podľa § 180 CSP pojednávanie vykonal v ich neprítomnosti.

10. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou, a to: predžalobnou výzvou na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zo dňa 09.06.2021, pripojenými spismi Okresného súdu Trebišov sp. zn. 17Csp/24/2017, sp. zn. 2Csr/3/2017 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

11. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 17Csp/24/2017 súd konštatuje, že na tunajšom súde z podnetu žalobkyne sa viedlo konanie voči žalovanému, v ktorom sa domáhala zrušenia Zmluvy

o úvere a určenia jej bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 30.05.2012 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o úvere č. 901301011 na sumu 350,- Eur, pričom mala vrátiť 696,- Eur. Po roku splácania sa dostala do problémov, a tak jej bol ponúknutý nový úver vo výške 350,- Eur na doplatenie predchádzajúceho úveru. Úver si zobrala a predchádzajúci zaplatila v plnej výške 696,- Eur aj s úrokmi a poplatkami. Novú úverovú zmluvu č. 901301637 na sumu 350,- Eur + 322,- Eur úroky a poplatky uzatvorila dňa 25.04.2013. Z titulu tejto zmluvy zaplatila 112,- Eur. Obe úvery považovala za bezúročné pre porušenie zákona a to § 9 z. č. 129/2010 Z.z. a zároveň aj bezpoplatková konkrétne podľa § 11 ods. 1 cit. zák., a tak je povinná vrátiť iba sumu, ktorú si požičala. Súd o nároku rozhodol rozsudkom sp. zn. 17Csp/24/2017-162 zo dňa 28.03.2019, ktorým určil, že Zmluva o úvere č. 901301627 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 25.04.2013 je bezúročná a bezpoplatková, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku I. a II. dňa 13.06.2019 a vo výroku III. dňa 19.03.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co 397/2019-247 zo dňa 21.01.2020. V rozhodnutí súd konštatoval, že uzatvorená Zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle z.č. 129/2010 Z.z. Konštatoval, že táto Zmluva má nedostatky, a to najmä, že v zmluve absentuje uvedenie údajov vyžadovaných zákonov o spotrebiteľských úveroch, a to § 9 ods. 2 písm. c) – adresa predávajúceho na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, písm. f) dobu trvania Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín nekonečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, písm. i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Z toho dôvodu ako dôsledok neuvedenia podstatných náležitostí Zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ je, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tejto časti preto žalobe súd vyhovel. V časti o určenie neplatnosti zmluvy o úvere súd žalobu zamietol, a konštatoval, že Zmluvu nemožno z dôvodu neplatnosti dojednania o odplate určiť za neplatnú ako celok a svoje rozhodnutie v tomto smere aj náležite odôvodnil.

V konaní súd zistil, že úver, ktorý bol žalobkyni poskytnutý vo výške 350,- Eur splatila, pretože vrátila 696,- Eur, teda ho preplatila ho o 346,- Eur. Druhý úver, ktorý vybrala za účelom splatenia prvého úveru neuhradila, pretože zaplatila iba dve splátky, spolu vo výške 112,- Eur, teda obidva úvery preplatila o 108,- Eur a druhý z úverov uhradený nie je. Súd konštatuje, že predmetom odvolacieho konania bol iba výrok o trovách konania, lebo žalovaný podal odvolanie oneskorene, a tak jeho odvolanie odvolací súd odmietol. Zároveň zmenil výrok rozsudku o trovách konania tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie a priznal jej rovnaký nárok aj v odvolacom konaní.

12. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2Csr/3/2017 súd konštatuje, že sa na tunajšom súde viedlo konanie z podnetu žalobkyne proti žalovanému o zrušenie rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu. O žalobe rozhodol súd rozsudkom sp. zn. 2Csr/3/2017-202 zo dňa 29.03.2021, ktorým žalobe vyhovel v celom rozsahu. Zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž so sídlom Vansovej 2, Bratislava vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní pod č.k. CSRSAspA06321/15 zo dňa 17.02.2017. Zastavil konanie v časti o určenie, že uzavreté zmluvy sú neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu nemorálnej odplaty požadovanej za úver podľa § 9 z.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.09.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5CoSR 2/2019-299 z 23.07.2020. Odvolací súd konštatoval, že Rozhodcovský súd môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s § 3 z.č. 244/2002 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy uzatvorená platná rozhodcovská zmluva a to, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 z.č. 244/2002 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluva). Rozhodcovskému súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní. Súd v priebehu konania zistil, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 06.09.2013 poskytol žalovaný žalobcovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 1.700,- Eur a spotrebiteľ sa zaviazal tieto peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 1.636,- Eur, teda sa zaviazal zaplatiť spolu 3.336,- Eur, kde celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom tvorené súčtom úrokov vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru čo predstavuje sumu 665,55 Eur a administratívnych nákladov na vypracovanie uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 970,45 Eur, kde spotrebiteľ sa zaviazal celkovú čiastku 3.336,- Eur do 16.09.2014 uhradiť. Zároveň zo zmluvy vyplynulo, že výška RPMN bola v zmluve určená na 96,24 %. V konaní súd konštatoval, že strany sporu uzatvorili rozhodcovskú doložku dňa 06.09.2013, ktorú súd

vyhlásil za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, a teda podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za neplatnú a konštatoval, že rozhodcovská zmluva je v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, preto ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, jej použitie predstavuje výkon práv v rozpore s dobrými mravmi, lebo takáto rozhodcovská zmluva znemožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporov inak ako v rozhodcovskom konaní a bráni spotrebiteľovi uplatniť si svoje práva pred všeobecným súdom. Spotrebiteľ nemal možnosť výberu vzhľadom na plynutie rozhodcovskej zmluvy s ostatnými podmienkami, ktoré sú obsahom obchodných podmienok.

13. Z predžalobnej výzvy zo dňa 09.06.2021 súd konštatuje, že žalobkyňa pred podaním žaloby na súd vyzvala žalovaného na zaplatenie 650,- Eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia. Na výzvu žalovaný nereagoval.

14. Po prevedení dokazovania súd uzatvára:

15. Podľa § 52 ods. 1 z.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, spotrebiteľ ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. Citované ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa výslovne viaže vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie len na podmienku úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitným predpisom. Nárok na finančné zadosťučinenie teda nie je podmienený existenciou a už vôbec nie objektivizáciou ujmy spôsobenej spotrebiteľovi a na podporu tohto názoru súd poukazuje na interpretačné zámery formulované Najvyšším súdom SR v rozsudku sp. zn. 6Cdo 127/2017 z 30.01.2019. Na proti tomu žalovaný vo svojej argumentácii opodstatnene akcentuje, že hoc zákon pre vznik nároku na finančné zadosťučinenie iné podmienky nevyžaduje, určuje preň kritérium primeranosti, ktoré (aj podľa nazerania Najvyššieho súdu SR v zmienenom rozhodnutí) vo svojich praktických dôsledkoch znamená, že bude vecou úvahy súdu, aby sa zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia. To inými slovami povedané znamená, že primeraná výška finančného zadosťučinenia rozhodne nebude vecou ani subjektívnej predstavy spotrebiteľa ani ľubovôle súdu, ale výsledkom objektívnych parametrov, majúcich význam pre záver o primeranosti relatívnej satisfakcie. Aplikované zákonné ustanovenie preto možno považovať za normu z relatívne neurčitou hypotézou, teda takú, ktorej hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tým ponecháva súdu priestor, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy z vopred

neobmedzeného okruhu okolností. Podľa názoru súdu výška primeraného finančného zadostučinenia musí byť určená tak, aby plnila funkciu satisfakčnú ako aj sankčnú (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) čo znamená, aby dostatočne odradila dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu z nepochybné ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

22. Tieto závery vychádzajú aj z početnej rozhodovacej praxe: rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo 389/2015 zo 14.09.2016, rozsudok NS SR z 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo 127/2017, Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co 99/2018 z 27.06.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co 473/2016 z 31.05.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co 56/2016 z 02.05.2017, stanovisko ÚS SR sp. zn. II.ÚS 229/2017 zo 04.04.2017, v ktorom Ústavný súd zaujal totožné závery ako súd, ku ktorému prikláňa súd prvej inštancie a poukazuje aj na rozhodnutie NS SR z 30.06.2022 sp. zn. 7Cdo 92/2021.

23. Odhliadnuc od množstva iných súdnych sporov vo veciach jednotlivých spotrebiteľov uplatňujúcich si právo na primerané finančné zadostučinenie proti žalovanému dodávateľovi musí byť žalovanému zrejmé, že žalobkyňa splnila jediný predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z.z. v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie a že zákon pre úspešné uplatnenie tohto nároku nevyžaduje, aby spotrebiteľ preukazoval, či už existenciu alebo výšku vzniknutej ujmy. Pri výklade citovaného ustanovenia je potrebné akcentovať na to, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu / bez toho, aby ujma nastala alebo čo i len hrozila, postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa/, tak základ nároku na finančné zadostučinenie je daný.

23.1. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na postoj žalobkyne, ktorá navrhla vykonať dôkaz jej výsluchom, od ktorého sa následne upustilo práve z dôvodov uvedených v citovanom ostatnom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 92/2021.

23.2. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia súd zobral do úvahy, že žalobkyňa bola so žalovaným v mnohých zmluvných vzťahoch, pretože sa snažila svoje dlhy splácať často aj za cenu toho, že musela vziať ďalší, zjavne nevýhodný úver, ktorým splácala predchádzajúce dlžoby, a tak sa dostala do takmer neriešiteľnej situácie, ktorá ju primäla podať žalobu na súd a domáhať sa ochrany svojho porušeného práva. To však samo o sebe ešte nie je postačujúce na úspech v tomto konaní v celom rozsahu. Súd zdôrazňuje, že konanie pred súdom vo veci sp. zn. 17Csp/24/2017 trvalo 8 rokov. Na základe úverovej zmluvy z r. 2012 žalobkyňa získala úver vo výške 350,- Eur a hrozila jej sankciou 322,- Eur. Súd túto úverovú zmluvu vyhlásil za bezúročnú a bezpoplatkovú. Je treba však povedať, že žalobkyňa z titulu tejto úverovej zmluvy uhradila 696,- Eur teda o 346,- Eur zaplatila viac ako mala. Na tento účel si vzala iný úver vo výške 350,- Eur a z neho vyplatila 112,- Eur. Spolu pri obidvoch úverových zmluvách preplatila o 108,- Eur (346,- Eur + 112,- Eur = 458,- Eur) úver dostala vo výške 350,- Eur. Ochrany svojho práva sa domáhala mimoriadne dlhý čas, čo musel súd zohľadniť. V konaní sp. zn. 2Csr/31/2017 sa musela domáhať ochrany svojho práva konaním na súde, ktoré trvalo 7 rokov. Súd zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu a zastavil konanie o vyslovenie neplatnosti úverovej zmluvy, pretože v tej časti došlo k späťvzatiu žaloby. V tomto konaní súd preskúmaval úverovú zmluvu zo septembra 2013, na základe ktorej získala úver 1.700,- Eur a mala zaplatiť poplatok vo výške 1.636,- Eur, teda spolu mala z titulu tejto úverovej zmluvy vrátiť dodávateľovi 3.336,- Eur. Týmto úverom splatila iný úver vo výške 1.400,- Eur a splatila ho aj s poplatkami spolu vo výške 2.740,- Eur. Za situácie, že obe úverové zmluvy sú bez poplatkov a bezúročné mala vrátiť iba 3.100,- Eur. Vrátila však 3.097,- Eur, teda o 7,- Eur menej (2.748,- Eur + 50,- Eur + 71,- Eur + 224,- Eur). V prípade úverových zmlúv, ktoré sa riešili v konaní 17Csp/24/2017 mala preplatiť 108,- Eur, v prípade úverových zmlúv, ktoré sa riešili v konaní 2Csr/31/2017 zaplatila o 7,- Eur menej než mala, teda jej preplatiť na obidvoch konaniach predstavuje 101,- Eur. Súd preto pri stanovení primeraného finančného zadostučinenia zobral do úvahy aj túto okolnosť a jeho výšku stanovil takmer v rozsahu v akom vo všetkých úverových vzťahoch, ktoré medzi stranami sporu v minulosti existovali, bola poškodená. Ak súd zoberie do úvahy infláciu, ktorá od uplatňovania práva na súde až k dnešnému dňu hodnotu peňazí podstatným spôsobom znížila, dĺžku prebiehajúcich súdnych konaní 8 rokov, 7 rokov a 2 roky

prebiehajúce konanie 13Csp/45/2021, tú skutočnosť, že žalobkyňa – dôchodkyňa musela počas tohto obdobia vyvinúť iniciatívu a pristúpiť k právnym krokom ako slabšia zmluvná strana, ktorá sa domáha ochrany svojho práva proti silnejšiemu dodávateľovi, ktorý svoje postavenie na finančnom trhu dlhodobo zneužíval, je podľa názoru súdu spravodlivé a na mieste ak sa jej poskytne satisfakcia aj vo forme primeraného finančného zadosťučinenia lebo na jej priznanie boli splnené zákonné predpoklady. Sumu 100,- Eur považuje súd za primeranú, adekvátnu, ktorá bude mať dostatočne sankčný charakter voči žalovanému dodávateľovi v zmysle individuálnej ale aj generálnej prevencie a zároveň bude odmenou pre žalobkyňu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobila ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, ako si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustila do sporu s ním. Zo všetkých týchto dôvodov súd rozhodol tak, ako to je vo výroku tohto rozhodnutia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

24. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vzhľadom k tomu, že výška primeraného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, preto ak súd prizná menej, než čoho sa žalobca domáha, nemôže to mať vplyv na úspech v konaní a tak súd žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % aj napriek tomu, že v konečnom dôsledku jej priznal primerané finančné zadosťučinenie v menšom rozsahu, než sa žalobou v konaní domáhala. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie KS KE sp. zn. 3CoCsp/50/2021, KS Trenčín sp. zn. 27Co 146/2018, Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 453/2019 z 19.11.2019.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v 3 vyhotoveniach.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363 ods. 1 CSP).

2. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 356 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.